

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-580/12 P

Guardian Industries Corp.

și

**Guardian Europe Sàrl
împotriva
Comisiei Europene**

„Recurs — Înțelegeri — Piața sticlei plate în Spațiul Economic European (SEE) — Stabilirea prețurilor — Calculul cuantumului amenzii — Luarea în considerare a vânzărilor interne ale întreprinderilor — Termen rezonabil — Admisibilitatea înscrisurilor prezentate în vederea ședinței de la Tribunal”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a treia) din 12 noiembrie 2014

1. *Procedură jurisdicțională — Durata procedurii în fața Tribunalului — Termen rezonabil — Litigiu privind existența unei încălcări a normelor de concurență — Nerespectarea termenului rezonabil — Consecințe — Răspundere extracontractuală — Cerere întemeiată pe o durată excesivă a procedurii în fața Tribunalului — Compunerea completului de judecată*

[art. 256 alin. (1) TFUE; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 47 al doilea paragraf]

2. *Dreptul Uniunii Europene — Principii — Dreptul la apărare — Principiul egalității de arme — Respectare în cadrul unei proceduri jurisdicționale — Domeniu de aplicare — Depunerea unui nou act de procedură în ultima zi lucrătoare înainte de ședință — Admisibilitate — Condiții*

[Instrucțiuni pentru greșierul Tribunalului, art. 11 alin. (3)]

3. *Concurență — Amenzi — Cuanțum — Stabilire — Puterea de apreciere a Comisiei — Limite — Respectarea principiului egalității de tratament — Calculul cuantumului de bază al amenzii — Metodă de calcul definită de orientările adoptate de Comisie — Vânzări care au legătură directă sau indirectă cu încălcarea — Cifra de afaceri luată în considerare — Excluderea cifrei de afaceri interne a grupului de întreprinderi — Discriminarea întreprinderilor neintegrate vertical — Încălcarea principiului egalității de tratament*

[art. 81 alin. (1) CE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 13]

4. *Concurență — Amenzi — Quantum — Determinare — Control jurisdicțional — Competență de fond a instanței Uniunii — Domeniu de aplicare — Limită — Respectarea principiului nediscriminării — Decizie a Comisiei afectată de încălcarea principiului egalității de tratament — Consecință — Reducerea cuantumului amenzii în favoarea întreprinderii discriminate*

[Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3) și art. 31]

1. O încălcare săvârșită de o instanță a Uniunii Europene a obligației sale rezultate din articolul 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene de a judeca într-un termen rezonabil cauzele cu care este sesizată trebuie să fie sancționată printr-o acțiune în despăgubire introdusă la Tribunal, o asemenea acțiune constituind un remediu efectiv.

Rezultă că o cerere prin care se solicită repararea prejudiciului cauzat prin nerespectarea de către Tribunal a unui termen de soluționare rezonabil nu poate fi introdusă direct la Curte în cadrul unui recurs, ci trebuie introdusă chiar la Tribunal.

În această privință, Tribunalul, fiind competent în temeiul articolului 256 alineatul (1) TFUE, are obligația de a se pronunța, dacă este cazul, asupra unor asemenea cereri de despăgubire, statuând într-un complet diferit de cel care a trebuit să soluționeze litigiul care a determinat procedura a cărei durată este criticată și aplicând criteriile definite la punctele 91-95 din Hotărârea Gascogne Sack Deutschland/Comisia (EU:C:2013:768).

(a se vedea punctele 17-19)

2. Principiul respectării dreptului la apărare constituie un principiu fundamental al dreptului Uniunii. Faptul de a întemeia o decizie jurisdicțională pe fapte și pe documente de care părțile însele sau una dintre acestea nu au putut lua cunoștință și cu privire la care nu au fost, așadar, în măsură să își precizeze poziția ar constitui o încălcare a acestui principiu. Principiul egalității armelor, care este un corolar al noțiunii înseși de proces echitabil și are drept scop asigurarea echilibrului între părțile la procedură, garantând faptul că orice document furnizat instanței poate fi verificat și contestat de oricare parte la procedură, presupune obligația de a oferi fiecărei părți o posibilitate rezonabilă de a-și susține cauza, inclusiv probele, în condiții care nu o plasează într-o situație de dezavantaj net în raport cu adversarul acesteia.

În această privință, nu constituie o încălcare a dreptului la apărare faptul de a considera un document depus de către una dintre părți ca fiind admisibil, în măsura în care, în primul rând, cealaltă parte a dispus de trei zile pentru a lua cunoștință de conținutul său înainte de ședință, iar un astfel de termen, având în vedere natura și conținutul acestui document și independent de respectarea articolului 11 alineatul (3) din Instrucțiunile pentru grefierul Tribunalului, nu poate fi considerat exagerat de scurt și în măsura în care, în al doilea rând, această altă parte nu a cerut să comenteze respectivul document în scris și nici nu a solicitat o amânare a ședinței.

(a se vedea punctele 30, 31, 33 și 34)

3. În materia dreptului concurenței, deși Comisia dispune de o marjă de apreciere în ceea ce privește calculul cuantumului amenzii, exercitarea acestei puteri este limitată, printre altele, de normele de conduită pe care Comisia și le-a impus ea însăși, în special în Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003.

În conformitate cu punctul 13 din aceste orientări, pentru a determina cuantumul de bază al amenzii care urmează să fie aplicată, Comisia utilizează valoarea vânzărilor de bunuri sau servicii, realizate de întreprindere, care au legătură directă sau indirectă cu încălcarea, în sectorul geografic relevant din teritoriul Spațiului Economic European. Acest punct 13 are drept obiectiv să rețină ca punct de plecare pentru calculul amenzii aplicate unei întreprinderi un cuantum care reflectă importanța

economică a încălcării și ponderea relativă a întreprinderii respective în cadrul acesteia. În această privință, deși, desigur, noțiunea de valoare a vânzărilor prevăzută la acest punct 13 nu se poate extinde până la înglobarea vânzărilor realizate de întreprinderea în discuție care nu intră în domeniul de aplicare al înțelegerii imputate, s-ar aduce totuși atingere obiectivului urmărit de această dispoziție în cazul în care noțiunea menționată ar trebui să fie interpretată în sensul că vizează doar cifra de afaceri realizată cu vânzările pentru care s-a stabilit că au fost afectate în mod real de această înțelegere. O asemenea limitare ar avea, în plus, drept efect minimizarea artificială a importanței economice a încălcării săvârșite de o anumită întreprindere, având în vedere că simplul fapt că s-au identificat un număr limitat de probe directe cu privire la vânzările afectate în mod real de înțelegere ar conduce la aplicarea în cele din urmă a unei amenzi fără o legătură reală cu domeniul de aplicare al înțelegerii în discuție. O astfel de recompensă pentru păstrarea caracterului secret ar aduce de asemenea atingere obiectivului de urmărire și de sancționare eficientă a încălcărilor articolului 81 CE și, în consecință, nu poate fi admisă. În plus, partea din cifra de afaceri globală ce provine din vânzarea mărfurilor care fac obiectul încălcării este cea mai în măsură să reflecte importanța economică a acestei încălcări.

Prin urmare, nu este necesar să se facă distincție între aceste vânzări după cum au fost efectuate față de terți independenți sau față de entități care aparțin aceleiași întreprinderi. Neluarea în considerare a valorii vânzărilor care intră în această din urmă categorie ar conduce în mod necesar la avantajarea fără justificare a societăților integrate vertical, permițându-le să evite o sancțiune proporțională cu importanța lor pe piața produselor care fac obiectul încălcării. Astfel, pe lângă beneficiul preconizat a fi obținut dintr-un acord de stabilire orizontală a prețurilor în cadrul vânzărilor față de terți independenți, întreprinderile integrate vertical pot de asemenea obține un beneficiu dintr-un astfel de acord pe piața din aval a produselor transformate în compunerea cărora intră produsele care fac obiectul încălcării, iar aceasta în două moduri diferite.

Având în vedere că nu se poate opera o discriminare, prin aplicarea unor metode de calcul diferite, între întreprinderile care au participat la aceeași încălcare a articolului 81 CE, rezultă că, pentru stabilirea acestei cifre de afaceri, întreprinderile integrate vertical se află într-o situație comparabilă cu cea a producătorilor neintegrați vertical. Întrucât principiul egalității de tratament impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv, aceste două tipuri de întreprinderi trebuie, așadar, să fie tratate în același mod. Excluderea vânzărilor interne din cifra de afaceri relevantă ar echivala cu favorizarea primelor, prin reducerea ponderii relative a acestora în cadrul încălcării, în detrimentul celorlalte.

(a se vedea punctele 51, 55-60, 62 și 63)

4. În cazul în care un motiv prin care se vizează reducerea quantumului unei amenzi aplicate pentru o încălcare a normelor de concurență este întemeiat, revine Curții, în cadrul competenței sale de fond, sarcina de a aprecia ea însăși circumstanțele speței și tipul de încălcare în cauză pentru a stabili quantumul amenzii.

În ceea ce privește o amendă al cărei quantum a fost determinat de Comisie potrivit unei metode care încalcă principiul egalității de tratament, Curtea poate, printre altele, să reducă această amendă, sub rezerva evitării oricărei discriminări între întreprinderile care au participat la încălcare.

(a se vedea punctele 69, 72, 75 și 78)